

Saopštenje za javnost povodom 31. avgusta „Međunarodnog dana svesnosti o predoziranju“

Širom sveta, 31. avgust svake godine obeležava se kao „Međunarodni dan svesnosti o predoziranju“ (International Overdose Awareness Day - IOAD). Ovaj globalni događaj se održava kako bi se podigla svesnosti o predoziranju i smanjila stigma. Obeležavanje ima za cilj da naglasi da se tragedija predoziranja drogom može blagovremeno sprečiti, ako se postupa na vreme i ako se ljudi oslobode stigme i diskriminacije.

Stereotip predoziranja je da osoba sa iglom i špricom ne razmišlja o opasnosti u koju se upušta. Dan je posvećen uklanjanju stigme zavisnosti od heroina, gde se ljudi koji koriste drogu i članovi porodice neće stideti i imaće hrabrosti potražiti pomoć kada im zatreba. Živimo u društvu osuda gde stigma vodi u ćutnju, a ćutnja i tišina u smrt ako se ništa ne preduzme da se osobi pomogne. Svetska kampanja sadrži poruke osoba koje su izgubile braću, sestre, prijatelje, kolege.

Ovom prilikom se organizuju mnogi događaji kojima se povećava svesnost o ovom pitanju i uključuju vlade, lokalni saveti, zdravstvene službe, policija, porodice, organizacije civilnog društva i pojedinci koji se postiču da se pridruže i pokažu svoju podršku.

Prvi talas predoziranja u svetu otpočeo je masovnim korišćenjem farmaceutskih opioida tokom kasnih 90-tih i ranih 2000-tih. Broj slučajeva predoziranja heroinom je izuzetno narastao oko 2010-te. godine. Trenutno je najčešći uzročnik smrti izazvanih predoziranjem nedozvoljena proizvodnja i korišćenje fentanila koji se često prodaje kao heroin, a koji je drugačiji od farmaceutskog fentanila. Pored toga, mnoga predoziranja drogom nisu izazvana samo opioidima, nego i kombinacijom više vrsta droge.

U Republici Srbiji, prema poslednjim dostupnim podacima o uzrocima trovanja (Godišnjak Centra za kontrolu trovanja VMA, 2016. godina), "u Odeljenju za reanimaciju i trijažu bolesnika Centra za kontrolu trovanja evidentirano je 4.584 pacijenata. Od toga, u najvećem broju 2.392; (52,2%) su registrovani pacijenti zbog dejstva etil alkohola iz alkoholnih pića. Na drugom mestu su se našli pacijenti koji su prekomerno koristili lekove 1.256; (27,4%), a na trećem oni sa zloupotrebom droga 354; (7,7%)".

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, od posledica vezanih za korišćenje droge, preminulo je 65 osoba u 2013. godini, 52 u 2014. godini, 41 u 2015. godini, 40 u 2016. godini i 33 u 2017. godini. Podaci za 2018. godinu još nisu dostupni, ali su javnost potresle vesti o smrti usled predoziranja pet mladih osoba u maju i septembru te godine, za koje se još uvek sumnja da su posledica korišćenja ekstazija mada to nije zvanično medicinski potvrđeno.

Osoba koja je u stanju predoziranosti može se spasiti od smrtnog ishoda upotrebom Naloksone - leka koji deluje kao opioidni antagonist, što znači da poništava efekat predoziranja opioidima u momentu dok se predoziranje dešava. Izuzetno je efikasan i bez posledica po korisnika. Nalokson je takođe poznat i po svom proizvodnim imenom Narkan (Narcan).

Međutim, Nalokson u Srbiji može posedovati i koristiti samo hitna pomoć, koja ponekad ne reaguje dovoljno brzo. Stoga postoji opravdana inicijativa šire dostupnosti Naloksona korisnicima droga, zdravstvenim radnicima, policiji, članovima porodice, osoblju klubova i festivala, itd.

Više informacija o svetskoj kampanji može se naći na Internet stranici
<https://www.overdoseday.com>.

Informativni i propopagandni materijali su na adresi
<https://www.overdoseday.com/downloadable-resources/>

Za sve dodatne informacije obratite se direktoru Mreže za politike prema drogama u jugoistočnoj Evropi Milutinu Miloševiću na telefon 064 4681110 ili e-mail milutin.milosevic@dpnsee.org.